

Oldies gironins

Tot torna. Un servidor, que tampoc és tan granat, ha assistit ja dues vegades a l'ascensió i crepuscle dels pantalons de campana, i el mateix pot afirmar de determinades modes musicals. Els *revivals* es poden fer amb ironia o sense. Dels que es fan sense, molts festivals d'estiu que s'adrecen a públic capblanc amb alt poder adquisitiu busquen el retrobament, tant dalt de l'escenari com a les grades, amb els antics dies de roses i vi. El patrimoni que cap generació reclamarà, perquè a la que li pertocava fer-ho no ho va poder fer durant quaranta anys, és el tresor amagat del cuplet català. Una petita colla d'iniciats mantenim encesa la flama devocional per les grans dames Mari Santpere, Núria Feliu, Guillermina Motta i Rosa Maria Sardà, molts dels enregistraments discogràfics de les quals hem memoritzat amb entusiasme. Gràcies a aquestes senyores cabareteres el cuplet no ha quedat del tot desatès, però fa l'efecte que el que n'ha quedat són les despulles del naufragi. En el tast que vam poder escoltar en la producció teatral gironina *Pinsans i caderneres*, cuplets d'abans de la guerra, desinhibits, trempats i ravalers, van rivalitzar braç a braç amb el *lied* català d'alta costura.

Pentagrames, solcs i bits

Càndida memòria

La quota gironina en la història del cuplet català l'omple la cantant olotina Càndida Pérez (1893-1989), amb una carrera de compositora i cupletista tan brillant com desconeguda. Ara, la plataforma que Josep M. Canals ha creat per divulgar la seva obra ha aprofitat el vintè aniversari de la seva mort per impulsar l'enregistrament d'un compacte, *Càndida memòria*, amb alguns dels seus èxits interpretats per Rocío Romero i Elisa Planagumà. Una de les peces que la van fer més popular, *Les Caramelles*, és cantada per una deutora de la Càndida, una altra senyorassa del cuplet: Núria Feliu.

Però no cal anar tan enrere per posar-nos nostàlgics. Si el cuplet va sorgir en una època de bonança econòmica i assentament de la cultura de masses, en circumstàncies similars va donar-se l'eclosió musical dels anys seixanta. Dins l'òrbita gironina, l'obra de referència continua essent *Peluts, rockeros i ye-yés a la Girona dels seixanta*, escrit per Fredi Faure –art i part d'aquella moguda– i Xavier Juanhuix. El segell gironí Discos Sandiego, especialitzat en discos promocionals i de *souvenir* turístic, va deixar constància d'unes experiències que mitificaríem més si no haguessin traspassat les parets de Can Pere dels Alls, la primera discoteca de Girona. Aquell entusiasme juvenil va invalidar els models tradicionals, la cobla i les orquestres, i hi va contraposar una creativitat nova però improvisada, sense models professionals alternatius propers, i sota la vigilància crítica dels adults i del règim. En aquelles circumstàncies, només van poder fer de pioners, per tal que trenta anys més tard sorgís el rock català al «carrer dels Torrats». O encara més enllà: dins el conjunt bisbalenc Blue Star (1968-1974), hi trobem el cantant Carles Sanjosé, innegable parent del Sanjosex d'avui. És per això que, quan Toni Serra (<http://orio43musica.blogspot.com/>) o algun altre bloqueig eficient pengi a la xarxa aquests discos negres i introbables, i puguem tornar a sentir Los 5 Diablos de Girona, els Hunos de Figueres o els Estels Blaus de Cassà, potser els haurem d'escoltar amb simpatia i una mica de pietat.